

Bijzondere bepaling: als voren.
Koopsom: 1.025 gld.

In deze "huysinge" exploiteerde de zoon van Arent Willeboortsz., **Jan Arentsz. van der Plas**, een herberg waar *het Wapen van Oestgeest* uithing. Hier vergaderden Schout en Ambachtsbewaarders, werd de vierschaar gehouden, en deed ook de gerechtsbode zijn afkondigingen.

In 1650 richtten Schout en Ambachtsbewaarders zich tot de Burgemeesters van Leiden als Heren van Oegstgeest met het volgende verzoek (RO, fol. 119 e.v.):

Bij den Schout ende Ambachtsbewaarders van Oestgeest is den Burgemeesteren bekend gemaect dat soo wanneer eenige publicatien hetzij van placcaten, exploicten van justitie ofte andere saecke werden gedaen, alsdan, tot noch toe, alvorens deselfde publicatien te doen, gebruyckelijc is geweest dat de clocke van de kercke van Oestgeest is geluyt ende geklept geworden; waerdoor dickwils gebeurt is (ten opsichte eenige van de voornoemde publicatien omtrent de kercke ende eenige omtrent ende uyt de huysinge van Arent Willeboortsz. van Ommedijc geschiedende) dat de ingesetenen, vermits de voornoemde onseeckerheit, niet en komen tot het gehoor van deselfde publicatie. Hetwelck den voornoemde Schout ende Ambachtsbewaarders oordeelde dat bequamelijc soude konnen werden voorgekomen, in gevalle geordonneert werde dat alle de publicatien soude moeten geschieden uyt ofte voor de huysinge van den voornoemde Arent Willeboortsz., ende ten selfden eynde in de voorgevel van seeckere nieuwe camer dien Arent Willeboortsz. voorseyt aen deselfde sijne huysinge is timmerende, alwaer bequaemelijc de vierschaere mede soude konnen werden gehouden, gehangen een clockcke ofte groote schelle om voor het doen van de publicatien geluyt ende geklept te werden.

Versouckende derhalve aen de voornoemde Burgemeesteren dat deselfde hetgene voorseyt is alsoo beliefd en te ordonneren ende goet te vinden, en meteenen henluyden tot het coopen van een cleyne clocken ofte groote schelle te authoriseren.

Waerop de voornoemde Burgemeesteren, resolverende, hebben bij desen bij provisie ende tot kennelijck wederseggen goetgevonden dat de ordinaris vierschaere ende rechtspleginge geschieden sal in de opgamelte huysinge van Arent Willeboortsz. van Ommedijc in de voornoemde nieuwe kamer, dat mede alle publicatien sonder onderscheyt voortsien sullen geschieden uyt de voornoemde kamer,

ende tot dien eynde in de voorgevel van deselfde komende aen de Heerewech gehangen werden een klokcke ofte grote schelle om voor het doen van de publicatien geluyt ende geklept te werden,

mits dat den voornoemde Ommedijc gehouden sal sijn, de coste van het ophangen van deselfde klokcke ofte schelle selfs te draegen ende te passeren behoerlijcke acte van noeyt eenich recht, actie ofte possessie te sullen pretenderen tot het houden van de vierschaere ofte rechtsbancke, doen van de publicatien tot oft uyt sijnen huuse ofte tot den eygendom van het voornoemde clockcke ofte schelle,

ende hebben sulx de voornoemde Burgemeesteren den Schout ende Ambachtsbewaarders van hare heerlijckheit van Oestgeest geauthoriseert om een clockcke ofte schelle, tot het

Percelen 41/42
1615-1830

voornoemde huysen nodich, te koopen ende den prijs van hetselfde te brengen tot laste van het Ambacht.

Actum den 2 Mey van den jaere 1600 vijftich.

De van Arent Willeboortsz. van Ommedijck gevraagde verklaring is door deze afgegeven en aan de stukken toegevoegd in de volgende bewoordingen (RO, fol. 120 e.v.):

Alsoo Arent Willeboortsz. van Ommedijck aan sijn huys ende herberge die bij Jan Arentsz. van der Plas wert gebruyct ende bewoont, genaemt het Wapen van Oestgeest, alwaer hij is timmerende een nieuwe camer coomende voor aen de Heerwech, bij de Burgemeesters ende Regierders der Stadt Leyden als Heeren van Oestgeest bij provisie ende tot kennelijck wederseggen is toegestaen dat in de voornoemde camer Schout ende Schepenen haer recht sullen houden, gelijk hetselve in een andere camer van 't voorseyde huys lange jaeren voor desen gehouden is geweest,

ende dat bij deselfde occasie den voorseyde Ommedijck bij de voornoemde Heeren Burgemeesteren der Stadt Leyden met goetvinden van Schout ende Ambachtsbewaerders van Oestgeest meede is toegestaen ende geconsenteert dat in de voorgevel van de voorseyde nieuwe camer ofte getimmerte een clockgien tot laste van het Ambacht gehangen sall werden tot een teycken ofte beduydenisse dat aldaer het recht gehouden wert, alsmeede om geluyt te werden in alle voorvallende publicatien die gedaen werden door de deurwaerders van den Hove, van weegen Baillju en Mamen. alsmeede van Schout en Schepenen, dewelcke de Burgemeesteren voornoemt meede goetgevonden hebben dat voortsaen geschieden sullen uyt off voor de voorseyde camer naerdat het voorseyde clockgien geluyt ende geklept sall sijn, soo is 't, dat den voornoemde Ommedijck, de voorseyde provisioneele vergunninge danckelijcken aennemende, belooft heeft, gelijk hij belooft bij desen, dat noch hij nochte sijne naecomers eygenaers van de voornoemde huysinge uyt rechte van het provisioneel consent en sullen pretendeeren eenich recht, actie ofte possessie tot het houden van het rechthuys ofte vierschaere in de voornoemde camer ofte huysinge, nochte tot het doen van de publicatien uyt denselfde, ofte oock tot den eygendom van 't voornoemde clockgien, maer dat hetselfde blijven sall in de vrije dispositie van de Heeren Burgemeesteren voornoemt als Heeren van Oestgeest, dat mede ende met het verleggen van de vierschaere in tijt ende wijlen het clockgien daer mede vandaen genoomen sall werden sonder sijn ofte iemants jegenseggen. Des ten oirconden desen geteickent opten 15en july 1600 vijftich.

Arent Willeboorts van Ommedijck

De bestemming van *Het Wapen van Oestgeest* tot Rechthuis kreeg zijn afronding in 1652 met de overbrenging van de geselpaal, overeenkomstig het volgende besluit (RO, fol. 128):

Den 19en september 1652 hebben de Burgemeesters ende Regierders der Stadt Leyden als Heeren van Oestgeest op 't versouck van den Bailliu van Oestgeest geconsenteert dat de geselpael, staende voor de herberge van den Oliphant, sal werden verplaetst ende gestelt voor de herberge daer het rechthuys jegenwoordich wert gehouden, aen d'andere sijde van de wech, mits dat deselfde behoorlijck met twee palen, daer nevens te stellen, voor het rijden van de wagens werde verseeckert.

(Het "verleggen van de vierschaar", en daarmee de verwijdering van het klokje, heeft al vrij kort nadien plaatsgevonden, namelijk omstreeks 1686. Zie hiervoor onder Perceel 53.1.)

Overdracht 27-05-1654 (RA 20, fol. 33)

Verkoper: Arent Willeboortsz. van Ommedijck, gerechtsbode.

Koper: **Jan Arentsz. van der Plas**, zijn zoon.

Omschrijving: een huys ofte herberge alwaer uythangt *het Wapen van Oestgeest*, mit potinge ende plantinge ende alle 'tgeene aert- ende nagelvast is.

Bijzondere bepaling: als voren.

Koopsom: 2000 gld.

Overdracht 17-10-1674 (RA 25, fol. 151)

Verkoper: Jan Arentsz. van der Plas, gerechtsbode.

Koper: **Willem Gijsbertsz. Boot**.

Omschrijving: een huysinge sijnde een herberge alwaer uythangt *het Wapen van Oestgeest*, mette aparte schuyr off stallinge mitsgaders pootinge ende plantinge.

Bijzondere bepaling: het "gevangenenuys" dat de Stad Leiden daaraan heeft laten bouwen en de klok die zij daarin heeft laten hangen, de ambachts- ende verdere dorpskassen die daarin staan, alsmede het hout van het "schuthok" in de hoek van de boomgaard vóór aan de Herenweg, zijn niet bij de koop inbegrepen, maar eigendom van het ambacht.

Koopsom: 2800 gld. (300 gld. op 01-10-1674 en termijnen van 500 gld./jaar + 4 % interest over het nog open staande bedrag, te betalen op 01-10-1675 en volgende jaren).

Overdracht 13-01-1683 (RA 26, fol. 113)

Verkopers: de voogden over de twee nagelaten minderjarige kinderen van wijlen Willem Gijsbertsz. Boot, overleden te Oegstgeest.

Koper: **Pieter Heemsdaal**, touwkoper te Amsterdam.

Koopdatum: 04-05-1682.

Omschrijving: een huysinge, zijnde een neeringrijcke herberge genaamt *Het Wapen van Oegstgeest*, mette aparte koestallinge, item schuyr, barch [hooiberg], boomgaard, pootinge ende plantinge.

Bijzondere bepaling: als voren.

Koopsom: 1900 gld., waarvan een vierde deel te betalen op 01-05-1682, -1683, -1684 en -1685 vermeerderd met 4 % rente over het nog open staande bedrag.

Overdracht 02-03-1683 (RA 26, fol. 144)

Verkoper: een gevolmachtigde van Pieter Heemsdaal, touwkoper te Amsterdam.

Koper: **Harmannus Snel**, wonende te Leiden.

Omschrijving: een huysinge ende herberge genaamt *het Wapen van Oegstgeest*, mette aparte koestallinge, item schuyr, barch, boomgaard, pootinge ende plantinge.

Bijzondere bepaling: als voren.

Koopsom: 2100 (675 gld. op 08-01-1683 en termijnen van 475 gld./jaar, te betalen op 01-05-1684 en volgende jaren, vermeerderd met 4 % te rekenen vanaf 08-01-1683).

Percelen 41/42
1615-1830

Overdracht 03-07-1685 (RA 26, fol. 209)

Verkoper: de curator over de boedel en goederen van Harmanus Snell.

Koper: **Crijn Jansz. Immerseel**, wonende te Zoeterwoude.

Omschrijving: een huysinge ende herberge genaamt *het Waapen van Oegstgeest*, mette aparte koestallinge, item schuyr, barch, boomgaard, potinge ende plantinge.

Bijzondere bepaling: als voren.

Koopsom: 2350 gld., waarvan een vierde deel te betalen op 01-05-1685, -1686, -1687, -1688 vermeerderd met 5 % rente, of 4 % bij betaling binnen de maand mei.

Op 13-01-1710 werd Pieter Simonsz. Duyndam genoemd (RA 75) als "hospes" [waard] in 't Oude Regthuys. De herberg Het Wapen van Oegstgeest was toen verhuisd naar de Vijfhuizen (Leidsebuurt).

Overdracht 03-05-1712 (RA 28, fol. 230)

Verkoper: Susannetje Dammes van Tolhuysse, weduwe van Crijn Immerseel.

Koper: de Heer **Petrus van der Upwich**, wonende te Oegstgeest.

Koopdatum: 27-02-1712, bij openbare veiling (zie RA 75).

Omschrijving: een huys genaamt *het wapen van Oestgeest* mette aparte koestallinge, item schuur, boomgaard, potinge en plantinge.

Bijzondere bepaling: uitgezonderd van de koop zijn het "gevangenenhuis" en het hout van het "schuthok", eigendom van het ambacht.

Koopsom: 210 gld. en 475 gld.

In RA 75 is het protocol van de veiling op 27-02-1712 opgenomen. Daarbij is meegebonden het volgende briefje van de koper aan de secretaris van de heerlijkheid, Mr. Willem van Zanen:

Mijn Heer van Zaenen,

Also ik nu de koper ben van de herberg en dat daarbij behoort, naast mij geleegen, so versoek ik dat UEd. deselve op mijn naam belieft te stellen, sullende deselve, volgens de conditiën, ontfangen op sijn teyd, en na aanbiedinge van mijn geringe dienst, en groetenisse, verblijven,

*P.S. ik sou selven wel
gekomen sijn, maar
also ik niet te wel ben,
versoek ik daarvan
geëxcuseert te sijn.*

*Mijn Heer
Ued. dienstw.
Dinaar*

Petrus van der Upwich

Oestgeest, den 28 Feb: 1712.

Vererving

Door het overlijden van de Heer Petrus van der Upwich op 16-07-1718 kwamen zijn bezittingen aan zijn erfgenamen, te weten de Heer **Dirk van der Upwich**, de Juffrouwen **Catharina van der Upwich** en **Johanna van der Upwich** en de zoon van wijlen Jan Rudolph van der Upwich, **Pieter van der Upwich**.

Overdracht 01-02-1719 (RA 29, fol. 62)

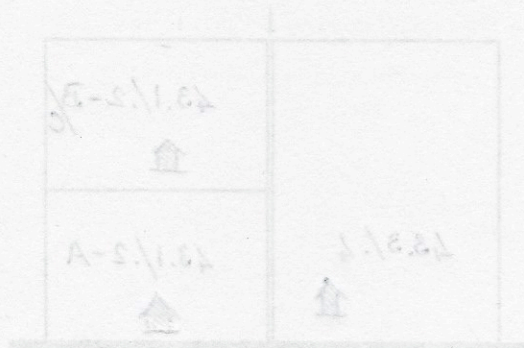
Verkoper: de Heer Dirk van der Upwich, mede namens de andere erfgenamen van Petrus van der Upwich.

Koper: de Heer **Johannes Wesselius**, professor in de Theologie te Leiden.

Omschrijving: een huys genaamt *het Oude Regthuys*, item een koetshuys met een stallinge voor vier paarden daarin, en laatstelijk de bruykwaar [pachtrecht] van het partijtje wey- of hooiland (...), gelegen agter het voorsz. oude Regthuys [perceel 42].

Koopsom (incl. de percelen 51/52 en 61/62, die prof. Wesselius mede van de familie Van der Upwich overnam): 1900 gld. (contant).

Dit is de laatste overdracht waarbij de percelen 41/42 nog afzonderlijk zijn vermeld. Nadien zijn ze opgegaan in de *Buitenplaats Duinzigt* (zie deze bijlage onder 9. Buitenplaats *Duinzigt*).

Schema van de indeling van perceel 43 in 1623